

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 02 Nisan 2018

Sayı : 1832

10/27
59

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de tütünçülük, TEKEL ve TAPDK kayıtlarına göre 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun’un yasalaştığı 2002 yılından bu yana büyük bir tasfiye süreci yaşamıştır. 2002 yılında 405 bin 882 olan tütün üreticisi sayısı 2017 yılında % 85,7 oranında azalarak yaklaşık 58 bine kadar gerilemiş, sözleşmeli tütün üretimi ise 2002 yılında 159 bin 521 ton iken % 63 oranında azalarak 2016 yılında 58 bin ton civarına kadar gerilemiştir.

Oryantal tütünün tüm dünyada % 32’sini üreterek bu alanda bir dönem ilk sırada olan ülkemizde tütün üreticiliği maalesef can çekişmektedir. Genç nesil tütün tarımının zorluğu ve gelirinin azlığı nedeniyle tütünçülükten uzaklaşmış, Ege Bölgesi’nde tütün üreticilerinin yaş ortalaması 45 yaş civarına yükselmiştir. Tütün üreticilerinin kişi başına ortalama aylık geliri, farklı araştırmalarda bin 300 TL ile bin 500 TL arasında ölçülmektedir. Bu rakam, asgari ücret seviyesinin çok altındadır. Bu koşullar altında hayatını zar zor yürüten tütün üreticilerini TEKEL’in tütün piyasasından çekilmesi de vurmuştur. TEKEL’in tütün piyasalarından çekilmesi ve sigara fabrikalarının satılması neticesinde piyasaya tümüyle hakim olan çok uluslu şirketler kendi ürettikleri sigaraların pazar payını artırmak için tamamen yerli tütünden imal edilen sigaraları piyasaya yeterince sunmamaktadır. 2000’li yılların başında 36 il 155 ilçede tütün üretimi yapılırken TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası’nın 2016 yılı raporuna göre 21 il 92 ilçede tütün üretimi sürdürülebilmektedir. Uluslararası şirketlerle mücadele edemeyen üreticilerin çoğu üretimi durdurmak durumunda kalmışlardır.

Devletten destek bekleyen tütün üreticisine, 2008 yılında çıkarılan “Tütün Üretiminden Vazgeçip Alternatif Ürün Yetiştiren Üreticilerin Desteklenmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı” ile tam aksine, tütün üretiminden vazgeçmeleri çağrısı yapılmıştı. Ancak Adıyaman, Batman, Bitlis, Burdur, Diyarbakır, Hatay, Mardin ve Muş illerinde tütün üretiminden vazgeçenlere alternatif ürün yetiştirmek üzere ayrılan 116 milyon TL’lik kaynaktan sadece 39 bin 458 tütün üreticisi istifade etmiş, kaynağın 18 milyon 884 bin 241 TL’si üreticilere aktarılmıştır.

Tütün üreticisini koruyabilmek amacıyla, üreticilerin çokuluslu şirketlerle yaptığı bireysel sözleşmelerde devletin garantör olması, sözleşmelerin üretici örgütleriyle alıcı firmalar arasında toplu pazarlıkla yapılmasının önünün açılması, tütün üreticilerinin Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu’nda temsil edilmelerinin sağlanması gerekmektedir.

Partimizin Manisa’nın Gördes ilçesinde düzenlediği Tütün Çalıştayı’nda üreticiler, sorunlarının çözülmesi için bir dizi talepte bulunmuştur. 4733 sayılı Kanunun 6. maddesi yerli sanayicinin yerel tütünden sigara üretimini kısıtlaması en önemli sorunlardan birisi olarak dile getirilmiştir. Bunun yanı sıra “Sulanabilen tarım alanları” ile “sulanamayan tarım alanları”na verilen devlet desteğinin farklı olması, dünyada pek çok ülkede faaliyette olan açık arttırma merkezlerinin Türkiye’de faaliyete geçirilememiş olması yerli tütün üreticilerimizi zorlayan diğer sorunlar olarak öne çıkmıştır. Ayrıca kaçak sigara ile olan mücadele etkin olarak sürdürülememiştir. Türkiye’deki sigara sektörünün %15’ini kapsadığı düşünülen kaçak sigara ile etkin bir mücadele sürdürülmesi önemlidir. 696 sayılı KHK ile getirilen şu an

Kanundaki düzenlemeler tütün üreticisini tamamen tüccarın insafına bırakmıştır. Bütün bu olumsuzluklara karşı mücadelesini sürdürmekte olan tütün üreticilerimize; tütün mamülleri satışından ayrılacak bir kaynaktan prim verilmesi, tütün üreticileri ile firmalar arasında çelişkilerin giderilmesi ve firmalar ile üreticiler arasındaki eşitsizliğin giderilmesi hem üreticimizi hem de bu ülkenin değerlerinin korunmasını sağlayacaktır.

Tütün üreticilerinin uzun yıllara dayanan sorunlarının tespit edilerek çözülebilmesi ve ulusal tütün politikasının gözden geçirilmesi amacıyla Anayasanın 98. ve İçtüzüğün 104. ve 105. maddelerine göre Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.

Ecz. Özgür ÖZEL
MANİSA MİLLETVEKİLİ
CHP GRUP BAŞKANVEKİLİ

